

процветание человечества? Эти и многие другие подобные вопросы фактически определили основополагающий вектор в развитии мировой цивилизации.

Проблема смысла жизни находилась в центре внимания на всех этапах развития философской мысли. В древнегреческой философии были обозначены очень интересные и оригинальные решения этой проблемы. Сократ находил смысл жизни в счастье, источник которого – нравственность. Основные составляющие счастья по Платону заключаются в развитии души, для Аристотеля - в жизни, наполненной мужественными подвигами, стремлении стать примерным гражданином своего государства. Для Эпикура смысл жизни проявлялся в том, чтобы избежать неприятностей, в достижении покоя, для Пифагора - в научном знании идеального и гармоничного числа души. Демокрит и Сократ были убеждены в том, что чем раньше найти и понять в чем заключается смысл жизни, тем быстрее человеческий дух и тело обретут желанное единство, что в последствии должно обязательно привести к умиротворению и успеху, как в этой, так и загробной жизни. Сократ впервые провозгласил идею самопознания основой своего учения. Философ в беседах со своими учениками утверждал, что глубокое погружение во внутренний мир является истинным путём, который обязательно приведёт человека к правильной самоидентификации и самосовершенствованию. Древнегреческий философ Аристотель утверждал, что главной целью всех человеческих поступков является счастье (eudaimonia), которое состоит в осуществлении сущности человека.

Философия несёт великую просветительскую, объединяющую миссию, воспитывает в человеке высокие нравственные, гражданские качества. И потому так важно создавать необходимые условия для приобщения людей к богатейшему культурному наследию и ценностям.

Философия и другие гуманитарные дисциплины активно участвуют в формировании мировоззрения личности. А ведь именно мировоззрение, является универсальным инструментом сохранения и передачи традиционных моральных, духовных, эстетических ценностей и основа гармоничного, свободного общества.

«Философия представляет собой универсальный язык общения и взаимопонимания и имеет колоссальный ресурс для объединения людей вокруг высоких гуманистических целей».

Мы должны формировать среду, в которой образованность, эрудиция, знание литературной классики и современной литературы станут правилом хорошего тона. Наша общая задача не только сохранять культурное достояние, но и способствовать его всестороннему развитию.

Думаю, что главной миссией философии является вечная устремленность в поиске смысла жизни. Безусловно наука не должна превращаться в бесцельное накопление знаний, искусство – в формализм, образование – в процесс усвоения знаний, умений и навыков, политика – в борьбу за власть, а экономика – в торговлю. Все сферы общественной жизни должны развиваться осмысленно. И особенно важно, чтобы все эти смыслы культуры и цивилизации были гуманными и вели к социальному созиданию. Точно также и в жизни людей всегда присутствует более или менее осознанная потребность в осмысленности. Так, осмысленная деятельность открывает перспективы для самореализации, мотивирует и доставляет глубокое моральное удовлетворение. В то время как деятельность, лишённая смысла, лишь утомляет, обременяет и тяготит любого человека. С этой точки зрения философия может и должна помогать каждому ориентироваться в сложных процессах самоопределения. И лишь в том случае, если между ценностными ориентациями, целями и принципами человека будет установлена объективная взаимосвязь, итогом будет интересная работа, любимая семья и счастливая, гармоничная жизнь.

Кривець Людмила Володимирівна (Київ) – доктор філософських наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії (соціально-гуманітарних проблем) кафедри суспільних наук Національного університету

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

В останні роки у Збройних Силах України впроваджене значне коло реформ, спрямованих на професіоналізацію, демократизацію українського війська та наближення його спроможностей до вимог стандартів НАТО. Через це постає потреба в освіті та підготовці якісно нових керівних кадрів для органів військового управління усіх рівнів з метою сприяння оптимізації українського війська з урахуванням як кращого національного, так і провідного світового досвіду.

На сьогоднішній день у збройних силах більшості держав світу існує розуміння того, що для підвищення якості функціонування військової організації необхідно не тільки включати в лави збройних сил представниць жіночої статі, та забезпечувати право жінок на військову освіту, але й чітко розрізнати ролі і потреби жінок і чоловіків військовослужбовців. Досягти цього неможливо без розвитку потенціалу самих збройних сил та керівників вищих військових навчальних закладів в галузі вирішення гендерних питань та зміни колективної ментальної моделі.

Згідно з авторською концепцією ментальність військовослужбовця являє собою систему, що динамічно розвивається, в якій відбувається зрощування не тільки особистісного, а й професійного розвитку. Ментальність військовослужбовців Збройних Сил України та складових сил оборони, визначається як інтегральна професійно обумовлена соціокультурна властивість, що зумовлює специфіку їх світосприйняття, спосіб мислення, особливості формування колективної та індивідуальної свідомості та професійної поведінки [4].

Як будь-який складний соціокультурний феномен, ментальність має статичну і динамічну характеристику, а тому може як формуватися, так і розвиватись. Статична характеристика ментальності розкривається в сукупності компонентів, за допомогою яких вона формується і розвивається. Найважливішими компонентами структури ментальності є базові цінності; морально-етичні принципи, переконання та переживання; колективний та індивідуальний емоційно-почуттєвий і практичний досвід; усталений спосіб мислення та поведінки певної соціальної спільноти і мета її розвитку.

Динаміка формування ментальності проявляється у декількох етапах: зародження, карбування, адаптація до змін та етап глобалізації (поширення, за умов успішної реалізації національного проекту) чи глокалізації (звуження сфери впливу на свідомість представників нації) [3].

Окремо слід зазначити, що аналіз соціально-психологічних процесів, які супроводжують хід політичних і економічних перетворень в сучасній Україні, демонструє, що в суспільній свідомості відбуваються гендерні трансформації в структурі ментальності, характерні для поворотних етапів історичного розвитку. Гендерні трансформації в структурі ментальності – це процес гендерних змін ціннісних уявлень, соціально-психологічних установок і гендерних стереотипів щодо статево-рольової поведінки, які визначатимуть обличчя майбутнього суспільства.

Гендерна ментальність є соціо-етичною складовою професійної ментальності військовослужбовця, яка розкриває специфіку гендерних стереотипів та образу мислення, що в умовах реформування та розвитку Збройних Сил України має ґрунтуватися на демократичних цінностях [4].

Гендерна ментальність особистості є результатом накопиченого соціального досвіду актуалізації гендерної взаємодії та знань, отриманих особою протягом життя. Гендерна ментальність формується передусім як результат стосунків у батьківській сім'ї і соціальних групах, до яких залучена особистість, а також її екзистенціального вибору, що багато в чому залежить від гендерної ідентичності особистості.